

M^m

BİLANÇO

TÜRMOB AYLIK YAYIN ORGANI • SAYI : 162 • NİSAN 2 0 1 0

5 5.00 TL • ISSN:1307-6620

- *Üretimsizlik işsizliği artırdı*
- *Türkiye ekonomisi hormonlu büyüyor*
- *Mesleği biz dizayn ederiz*
- *OECD: Ekonomik kriz vergi gelirlerini azalttı*

ISSN 1307-6620

Ekonomik Rapor

Yayın Kurulu

Nail SANLI

Ali E. DOĞANOĞLU

Ahmet FETTAHOĞLU

Yıldız ÖZTÜRK

TÜRMOB

Basın Yayın Dağıtım İşletmesi

tarafından yayınlanmaktadır

Yayın Türü : Yaygın süreli

Yönetim Yeri

Gençlik Caddesi No:107

06570 Anıttepe - ANKARA

Tel: (0.312) 232 50 60 (10 Hat)

Fax: (0.312) 232 50 73

http: www.turmob.org.tr

e-mail:alid@turmob.org.tr

Baskı

Fersa Matbaacılık Paz.San.Tic.Ltd.Şti.

Ostim 36. Sk. No:5/C-D

Yenimahalle/ANKARA

Tel: (0.312) 386 17 00 (pbx)

Basım Tarihi : 08 Nisan 2010

Basım Yeri : Ankara

ISSN : 1307-6620

Dergide yayımlanan yazıların yayın hakkı

Bilanço Dergisi'ne aittir.

Kaynak gösterilmeden bir bölümü veya

tamamı alıntı yapılamaz

Gün dayanışma günü

3 568 sayılı Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik yasamızda, 5786 sayılı Kanunla yapılan düzenleme seçim sistemimize, delege sistemimize ve meslek örgütümüze yönelik önemli değişiklikler yaptı.

Önümüzdeki günlerde Odalarımızda seçimler yapacağız ve Oda organlarımızı, TÜRMOB delegelerini seçeceğiz. 2008 yılında yapılan düzenleme, mesleğimizin temel sorunlarını çözmek yerine, sanki sorun, sıkıntı seçim sistemiymiş gibi, seçim sistemi ile ilgili değişiklikler getirdi.

Bugüne kadar Odalarımız ve TÜRMOB meslektaşlarımıza hiçbir görüş farklılığı, düşünce farklılığı gözetmeksizin hizmet verme gayretinde oldu. Çünkü bizim ortak paydamız mesleğimizdir. Hep bu ortak paydamızdan hareket ettik. Dünya görüşümüz ne olursa olsun meslek mücadelesinde hep birlikte omuz omuza yol aldık. Meslek mücadelemize siyaset bulaştırmadık. Gelecekte de aynı kararlılıkla yol almaya devam edeceğiz.

20 yıl içerisinde üyeleriyle, odalarıyla, Birliğiyle bütünleşen, dinamik çağdaş bir meslek örgütü yarattık.

20 yıllık geçmişimizin, kol kola, yan yana, dik durabileceğimiz en önemli dönemini yaşıyoruz. Görev yapan oda başkanlarımızın, oda yöneticilerimizin bu dönem, her zamankinden daha fazla görev alma, sorumluluk üstlenme zamanıdır.

Bu dönem meslek için omuz omuza hareket etme günüdür, dayanışmamızı artırma günüdür, işi bırakma dönemi değildir, ayakta durma, yola devam etme dönemidir.

Mesleğimiz için, meslek mücadelemiz için ayakta duracağız, dimdik duracağız, yasanın getirmiş olduğu haksızlıkları elimizden geldiğince bertaraf edeceğiz.

Dergimizin bu sayısında da ilgi ile okuyacağımızı umduğumuz haber ve araştırmalara yer verdik.

Gelecek sayımızda buluşmak dileğiyle...

Nail SANLI
Genel Başkan Yardımcısı

TÜRMOB Genel Başkanı Dr. Türker;

Üretimsizlik işsizliği artırdı

TÜRMOB Genel Başkanı Dr. Masum Türker Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Kişisel Gelişim Topluluğu'nun düzenlediği Kariyer Günleri toplantısında Üniversite öğrencilerine 2010 baharında Türkiye Ekonomisini anlattı.

TÜRMOB Genel Başkanı Dr. Masum Türker Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Kişisel Gelişim Topluluğu'nun organizasyonu ile gerçekleşen Kariyer Günlerine katılarak 2010 baharında Türkiye Ekonomisi konusunda görüş ve düşüncelerini anlattı. Ekonominin yanı sıra Türker, üniversiteli gençliğe gelecek vizyonlarının nasıl olması gerektiği konusunda kendi tecrübelerini de aktardı.

TÜRMOB Genel Başkanı Masum Türker, Türkiye'de fiili işsizliğin yüzde 26 olduğunu ifade ederek, "Bu işsizliğin dağılımına baktığımızda, Türkiye'deki her 4 işsizden 1'i yüksek tahsilli. Türkiye'nin gayri safi yurt içi hasılasına baktığımızda büyüdüğünü görüyoruz ama Türkiye ne ile büyüdü? Borçlanmış." dedi.

Genel Başkan Türker, konferansta öğrenci-

lere muhasebe mesleği hakkında bilgiler de verdi. Muhasebeciliğin zor, fakat saygın bir meslek olduğunu belirten Türker, "Mesleğinizle ilgili devamlı araştırın. Yenilikleri takip edin. Konuşmaktan korkmayın. Doğru bildiğiniz her şeyi, her zeminde anlatmaktan çekinmeyin. Hakınızı arayın. Mutlaka hayalleriniz olsun, hayalleriniz büyüksün o hayalleri başlatacak bir yer bulursunuz. Hiçbir hayalinizi on yıllık süreden kısa yapmayınız" diye konuştu.

Türker, Türkiye ekonomisinin şu anda görünenden daha zor durumda olduğunu öne sürerek, şunları

kaydetti: "Daha önceki borçlanmaya yönelik bir büyümeyle krize girildiği için mevcut borç olması gerekenden fazla ve cari açık yüksek. Bu nedenle üretim ekonomisinin tesis edilebilmesi için ithalatın kontrol altına gireceği, gerçekçi kur sistemine geçilmesi lazım. Üreticinin, ihracatçının üzerinde kur baskısı olmamalıdır. Üretim ekonomisinin gelişmesi için diğer bir önlem, iç talebin artırılmasıdır. Bu nedenle bireylerin gelirlerini yükseltecek, 'Hane halkı gelirler politikası' ön planda olmalıdır. Bu amaçla memurların ve emeklilerin maaşları arttırılmalı, tarım sektörü

desteklenmeli, çiftçilere destek ödemesi yapılmalı. Bu gerçekleştiğinde ekonomi canlanacak, kur kontrol altına alındığı için talep ithalat yoluyla değil, üretimle karşılanacaktır. Türkiye'deki üretimsizlik, işsizliği artırmıştır. Fiili işsizlik, yüzde 26'dır. Her 4 işsizden 1'i yüksek tahsillidir. Üretim arttıkça işsizlik de azalacaktır."

Ekonominin hayatın kendisi olduğunu söyleyen Genel Başkan Türker, "İnsan kaynağı ekonominin dört temel unsurundan biridir, şimdi bir beşinci unsur katıldı, bu da yaratıcılık." dedi.

TÜRMOB Genel Başkanı Türker;

Türkiye Ekonomisi hormonlu büyüyor

TÜRMOB Genel Başkanı Dr. Masum Türker Osmaniye’de 2010 Baharında Türkiye Ekonomisi ve Geleceğin Değerlendirilmesi konulu konferans verdi. Türker son 6 yıldır Türkiye ekonomisinin hormonlu büyüdüğünü söyledi.

TÜRMOB Genel Başkanı Dr. Masum Türker, Osmaniye SMMM Odası tarafından organize edilen konferansta 2010 Baharında Türkiye Ekonomisi ve Geleceğin Değerlendirilmesi konusunda görüşlerini anlattı. Kon-

feransa, Osmaniye Vali Yardımcısı Mehmet Sadık Tunç, Osmaniye Belediye Başkanı Kadir Kara, Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Orhan Büyükalaca, Defterdar Tahir Gök, Bitlis Defterdarı Yusuf Balcı, Ticaret Borsası Başkanı Hüseyin Çelik, si-

yasi parti temsilcileri, Doğu ve Güneydoğu Anadolu Odalarının Başkanları, Osmaniye muhasebeci ve mali müşavirler katıldı.

Osmaniye Cebelibereket Kültür Merkezi'nde, gerçekleşen Konferans da, TÜRMOB Genel Başkanı

Masum Türker, "Türkiye ekonomisinin son 6 yıldır hormonlu büyüdüğünü" söyledi.

Genel Başkan Türker, Türkiye’de şu anda üç gündem bulunduğunu belirterek, “halkın gündemi tamamen ekonomiyle iç içe olan gündem, medyanın gündemi kendi varlığını kabul ettirmek için zaman zaman halkın gündeminin bir bölümünü, siyasal yaşamın gündemine yaklaşıyor kendince bir gündem yaratmaya çalışıyor, birde ülkeyi yönetenlerin kamuoyuna sundukları gündem. Halkın gündemine göz attığımızda en önemli konunun yaşamak ve barınmak amacıyla insanların geçinme ve aş edinme ile ilgili gündemdir. Bunun dışındaki

gündem baktığımız zaman halkımızın önemli bir kısmını ilgilendirmiyor. İnsanları ilgilendiren istihdam olanağı ve iş bulma kaygısıdır.

İşsizliği giderecek, istihdam yaratacak faaliyetlerin tamamı ekonomiktir. TÜİK işsizliği yüzde 13 göstermişti, yaptığımız çalışmada TÜİK'in fiili rakamlarına göre işsizlik yüzde 18 ancak Türkiye'deki işsizlik yüzde 18'de değil tam yüzde 26, neden yüzde 26 iş bulamadığı için iş aramaktan vazgeçen insanlardan dolayı yüzde 26. Beş yıldır iş bulamayan insanlar var. İşsizlerimizin dörtte biri yüksek eği-

timini tamamlamış kişilerden oluşuyor.

Türkiye ekonomisi son altı yıldır hormonlu büyüyen bir ekonomi. Türkiye ekonomisi borçlanarak büyüdü. Türkiye için en tehlikeli olan geçici bir ferahlık, rahatlık yaratan fiyat istikrarıdır, ancak bu işsizliği ve yoksulluğu engellemeyen bir yapı ve hormonlu büyüme-yi beraberinde getirdi. Enflasyon düşük tutuldu, döviz baskı altında tutuldu, bu baskı sonrası Türkiye bir ithalat cennetine döndü. Sanayi sektörü daraldı ve üretimsizlik oluştu."

Milli gelirdeki hormonlu büyümenin bireylerin gelirler politikasını artırmadığını söyleyen Genel Başkan Türker, çözüm önerilerini de sundu. Kamu çalışanlarına seyyanen zam yapılmasının ekonominin canlanmasına ivme vereceğini, emeklilere yapılacak zamlarla bu ivmenin güçleneceğini söyledi. Muhtak tarım sektörüne doğrudan ödeme yapacak yöntemler getirilmesi gerektiğini vurguladı. Türker, "Bu piyasaya çıkacak para ekonomi çarklarına hem ivme verecek hem de vergi geliri olarak hazineye daha fazla para girmesine neden olacaktır." dedi.

Doğu ve Güneydoğu Anadolu Odaları toplandı

Doğu ve Güneydoğu Anadolu SMMM Odalarının geleneksel hale getirdiği Platform toplantısının 24'üncüsü Osmaniye'de gerçekleşti.

Osmaniye SMMM Odasının ev sahipliğinde Doğu ve Güneydoğu Anadolu SMMM Odaları Platformu'nun 24'üncü toplantısı yapıldı. Bölgedeki meslek mensuplarının ve odaların bölgenin ekonomik ve sosyal sorunlarının iller bazında tespit ederek, genel sonuçlara ulaşmak ve çözümler konusunda geliştirilen çözüm önerilerini başta TÜRMOB olmak üzere yetkili kişi ve kurumlara sunmak amacıyla oluşturulan platform 24'üncü toplantısını gerçekleştirdi.

Toplantıda, Malatya SMMM Oda Başkanı ve Platform Sekre-

teri Bahadır Altaş tarafından platformun yapmış olduğu çalışmalar hakkında bilgi verildi. Altaş, platformun gündemine aldığı ve saptadığı bir çok sorunu çözüme kavuşturduğunu söyledi. Batman SMMM Oda Başkanı Mehmet Şah Ayaz, Van SMMM Oda Başkanı Yakup Simeklioğlu, Gaziantep SMMM Oda Başkanı Mehmet Nabioğlu, Osmaniye SMMM Oda Başkanı Alper Kazan, Erzurum SMMM Oda Başkanı Zeki Akal, İstanbul SMMM Oda Saymanı Kazım Mermer mesleki sorunlara ilişkin görüş ve önerilerini sundular.

TÜRMOB Genel Sekreteri Yücel Akdemir konuşmasında mesleki sorunlara ilişkin bilgi vererek, “meslek yasasında yapılan değişik-

lik işi siyasallaştırdı. Bizler birliğimizi, dayanışmamızı bozmayalım. Meslek siyasetinde irade meslek mensuplarına aittir. Kimse meslek

mensuplarının iradesinin üzerinde değildir” dedi.

TÜRMOB Genel Başkan Yardımcısı Nail Sanlı konuşmasında,

TÜRMOB'un gelecek beş yıllık stratejisini belirlediğini ve IFAC aracılığıyla da dünya kamuoyu ile paylaşıldığını vurgulayarak, "Odalarımızın seçim süreci başlamıştır. Bu dönem kol kola, yan yana dik duracağımız en önemli dönemdir. Bu dönemimiz ayakta kalma, yola devam etme dönemidir. Birliğimizi

dayanışmamızı geçmişte olduğu gibi bugünde koruyarak bu başarıyla geleceği şekillendirmeye devam edeceğiz." Sanlı Oda Başkanlarına bu dönem çok önemli sorumluluk düştüğünü ve görev üstlenmeye devam etmeleri gerektiğini söyledi.

TÜRMOB Genel Başkanı Masum Türker ise yaptığı konuşmada, Bölge olarak Odaların çok önemli bir sorumluluğu olduğunu vurgulayarak, "emeklilik fonu oluşturma çalışmamız var. Bu meslek mensuplarının gelecekleri açısından, önemli bir sosyal güvence oluşturacak" dedi.

TÜRMOB Genel Başkanı Türker;

"KOBİ'lerin fonlanması, mali müşavirlere yeni iş alanları açacak"

Ankara Serbest Muhasebeciler Mali Müşavirler Odası (ASMMMO) tarafından küçük ve orta boy işletmelerin (KOBİ) bölgesel kalkınmadaki roller ile KOBİ'lerin destek verdiği kalkınma sürecinde serbest muhasebeciler mali müşavirlerin yükleneceği görev ve sorumluluklara ilişkin sempozyum düzenlendi.

Antalya'nın Serik ilçesine bağlı Belek beldesinde düzenlenen sempozyumunda konuşan Türkiye Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Birliği (TÜRMOB) Genel Başkanı Masum Türker, ABD'de küresel krizden çıkış için KOBİ'lere 733 milyon dolarlık fon ayrıldığını, Türkiye'nin de konuya önem vermesi gerektiğini söyledi. Türker, KOBİ'lerin halka arz yoluyla fonlanması yolunun açılacağını, söz konusu gelişmelerin meslek mensuplarına yeni iş alanları açacağını kaydetti.

Genel Başkan Türker, şöyle ko-

nuştı: "Dünyada yaşanan küresel krizden sonra KOBİ'lere hem hükümetlerin hem de ilgili kuruluşların ilgisi artmıştır. KOBİ'lerin halka açılımı, hisse senetlerinin alım ve satıcılığı pazar oluşturacak. Meslektaşlarımızın önemi daha da artacak. KOBİ'lerin finans elde etme alışkanlıkları değişecektir. ABD, küresel krizden çıkış için KOBİ'lere 733 milyon dolarlık fon ayırmıştır. Bunun 33 milyar doları yürürlüğe girmiştir. Obama, KOBİ'lere destek olarak krizin etkilerini azaltacaklarını ve büyümeyi artıracakları anlatmıştır."

Masum Türker, bir işletmede, işler kötüye gitmeye başladığında ilk

başvurulan kişinin muhasebeciler olduğuna değinerek, şöyle devam etti: "Muhasebe büroları nasıl bir şekil almalı ki, talepleri karşılanabilsin. Firmaların bir araya gelerek ihtisaslaşmaya gittikleri görülmelidir. Meslekte, kayıttan, danışmanlığa doğru gidiş söz konusudur. Bilançoları tutmaktan, vergi hesaplamalarına ve danışmanlığa doğru uzmanlık alanları olmaktadır. En büyük eksiklik, KOBİ'lerde hangi standartların kullanılacağıdır. Bu standartların kullanılması daraltıcı değil, rehber olmak bakımından hangi standartlardan vazgeçileceği, hangi standartlara uyulacağıdır. Geleceğin muhasebe sistemi nasıl

olmalıdır? Bu sorunun yanıtı tüm dünyada ve Türkiye'de aranmaktadır."

Bankacılık Denetleme ve Düzenleme Kurulu (BDDK) Başkan yardımcısı İhsan Uğur Delikanlı da, 2009 Aralık ayı sonu itibariyle Türk bankacılık sisteminin aktif büyüklüğünün 834 milyar TL'ye ulaştığını bildirdi. Toplam kredi tutarının 393 milyar TL olduğunu anlatan Delikanlı, bunun iyi bir gösterge olduğunu kaydetti. Mevduatın krediye dönüşüm oranının yüzde 80,6 olduğunu vurgulayan Delikanlı, şöyle konuştu:

"Bu krediler içerisinde KOBİ kredilerinin kullandığı tutar toplam 84 milyar TL. Bu kredilerin yüzde 21,3'üne tekabül ediyor. Bu kredileri de kendi içinde ayrıştırdığımız zaman, mikro işletmelere kullanılan krediler yüzde 34,5, küçük ölçekli işletmeler yüzde 26,3, orta ölçekli işletmeler de yüzde 39,2 paya sahip. KOBİ'lerin önemi daha da artıyor."

İllinois Ekonomi Üniversitesi öğretim görevlilerinden Prof. Geoffrey Hewings de bölgesel ekonomiler üzerinde durarak, Türkiye'deki gelirin bölgeler arası dağılımında büyük eşitsizlikler bulunduğunu vurguladı. Ekonomik gelişmelerden Doğu ve Güneydoğu bölgelerinin yararlanmadığını belirten Hewings, Batı ile Doğu bölgeleri arasında çok keskin bir çizgi bulunduğuna işaret etti. Hewings, kalkınmada bölgeler arası eşitsizliğin göz ardı edilemeyeceğini, bölgesel farklılıkların, birçok ülkede çok ciddi sorun ve çatışmalara neden olduğunu dile getirdi.

Türkiye Muhasebe Standartları Kurulu Başkanı Bülent Üstünel ise küçük ve orta ölçekli işletmelerin Türkiye şirket yapısının yüzde 99'unu oluşturduğuna dikkati çekerek, Türkiye'nin AB standartları dışında kalmasının mümkün olmadığını vurguladı. Uluslararası Muhasebe Standartlarının 2 bin 500 sayfa bulduğunu ve bunun da ter-

cüme edileceğini ifade eden Üstünel, şu bilgileri verdi: "Uluslararası Muhasebe Standartları önümüzdeki Haziran ayına kadar tercüme edilecek ve ilgili kurumlara gönderilecek. Muhasebe standartları, bankacılık, sigortacılık şirketleri, halka açık şirketleri ilgilendirse de bu şirketlerin sayısı bin civarında ama bu standartlar KOBİ'leri de ilgilendiriyor."

Ankara SMMM Oda Başkanı Ali Metin Polat da ekonomik, sosyal ve teknolojik ve kültürel alandaki gelişme ve değişimin muhasebenin ürettiği bilgilerin kapsamını genişlettiğini ve niteliğini de değiştirdiğini söyledi. Yeni bir kalkınma modeli olarak ele alınan bölgesel kalkınma anlayışında KOBİ'lerin yanında en büyük görevin kendi meslek mensuplarına düştüğünü ifade eden Polat, muhasebecilik mesleğinin sürekli eğitimden geçtiğini kaydetti.

Genel Başkan Türker Karaman SMMM Odasını ziyaret etti

Mesleği biz dizayn ederiz

TÜRMOB Genel Başkanı Dr. Masum Türker, Karaman SMMM Odasını ziyaret ederek Karamanlı meslek mensuplarıyla bir araya geldi. Türker mesleğin gelişimiyle ilgili görüş ve önerilerini anlattı.

Genel Başkan Türker Karaman SMMM Odasını ziyaret etti. Karaman SMMM Odasında mes-

lek mensuplarıyla da bir araya gelen Türker, gelişmiş ülkelerde muhasebe mesleğinin oldukça saygın bir konumu olduğunu vurgulaya-

rak, “Muhasebeci olmakla gurur duyuyorum. Dünya’da muhasebecilik denetçi anlamındadır. Denetim yapan kişi dürüsttür, meselele-

ri kavrar, her şeye hakimdir.”

Serbest muhasebeciliğin kaldırılması için 1994 yılından bu yana çalışma yaptığını anlatan Genel Başkan Türker, Milletvekili olduğu dönemde bu konuda yasal düzenleme için kanun teklifi verdiğini hatırlatarak, zamanla bu görüş kabul görmüştür ve bugün başarıyla gerçekleştirdiğimiz sınavlara beklenenin üstünde bir katılım oldu. Bu bizim projemizdi. Gerçekleştirmek istediğimiz bir başka projemiz, bir fonla meslek mensuplarımızın emeklilik sistemini oluşturmayı hedefliyoruz. Amerika Birleşik

Devletlerinde bu sistem uygulanıyor, bizde de rahatlıkla uygulanabilir. Bu mesleğin özlük hakları olarak görülmelidir.

Bağımsız Denetim Merkezi kuruyoruz, buradaki amacımız yeni Türk Ticaret Kanunu yasallaştığı zaman sizlerin müşterilerinin başka yerlere gitmesini de engellemiş olacağız. Denetim Merkezi, denetim eğitimi ve sınavı yapacak. Denetim eğitim dosyası hazırladık, onunla ilgili son düzeltmeleri yapıyoruz.

Denetim işi gerçekleştiği zaman

herkes muhasebeci olmak isteyecek. Ancak şunu herkes bilsin ki mesleği biz dizayn ederiz. Mesleği siyaset üstü bir anlayışla geliştirmeliyiz.” dedi.

Meslekte uzmanlaşmaya yönelik yapılan çalışmalar hakkında da bilgi veren Türker, “Meslekte uzmanlaşmaya yönelik yaptığımız çalışmaları tüm ülke geneline yayacağız. Yurdumuzun dört bir yanında ki meslektaşlarımız, meslekte uzmanlaşma konusunda kendilerini geliştirecek imkanlara kavuşacaklardır.”

OECD: Ekonomik kriz vergi gelirlerini azalttı

OECD üyesi ülkelerde vergi gelirleri düştü. Vergi gelirleri daralma gösteren OECD üyesi ülkelerin sayısı, vergi yükü artan ülkelerin sayısından çok daha fazla olurken, vergi yükündeki azalmanın sürmesi bekleniyor.

2008 yılı son çeyreğinden itibaren etkisini ülkemiz ekonomisi üzerinde derin biçimde hissettiren küresel kriz vergi gelirlerini olumsuz biçimde etkileyerek 2009 yılında Merkezi Yönetim Bütçesinin büyük boyutta açık vermesine neden oldu. Yaşanan ve dört çeyrek boyunca devam eden ekonomik küçülmenin vergi gelirlerini azaltması ve başta “cari transferler” olmak üzere harcamalarda meydana gelen ciddi boyuttaki artışlar nedeniyle Merkezi Yönetim Bütçesi 2009 yılında olum-

suz bir görünüm sergilemiş ve 10.4 milyar TL. açıkla sonuçlanması programlanmışken, 52.2 milyar TL. açıkla kapanmıştır. 47.1 milyar TL. düzeyinde gerçekleşmesi programlanmış olan “faiz dışı denge” ise sadece 986 milyon TL. tutarında gerçekleşmiştir. 2009 yılında vergi gelirleri önceki yıla göre nominal bazda yüzde 2.6 oranında artış sergilerken reel anlamda – oniki aylık ortalamalara göre enflasyon bazında yüzde 3.43 - gerilemiştir. Ciddi boyutta daralan ekonomik faaliyet hacmi doğrudan ve

dolaylı vergi gelirlerinin azalmasına yol açarken, ithalat hacminde meydana gelen keskin daralma bir yandan cari açığın küçülmesi sonucunu getirmiş öte yanda bütçe açığını genişletmiştir.

Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı OECD tarafından Kasım 2009 ayında yayınlanmış olan “Gelir İstatistikleri 1965 – 2008” yayınına göre, küresel krizin ülkemizde vergi gelirleri üzerinde yaratmış olduğu daraltıcı etki birçok OECD üyesi ülkede de gözlemlenmiştir.

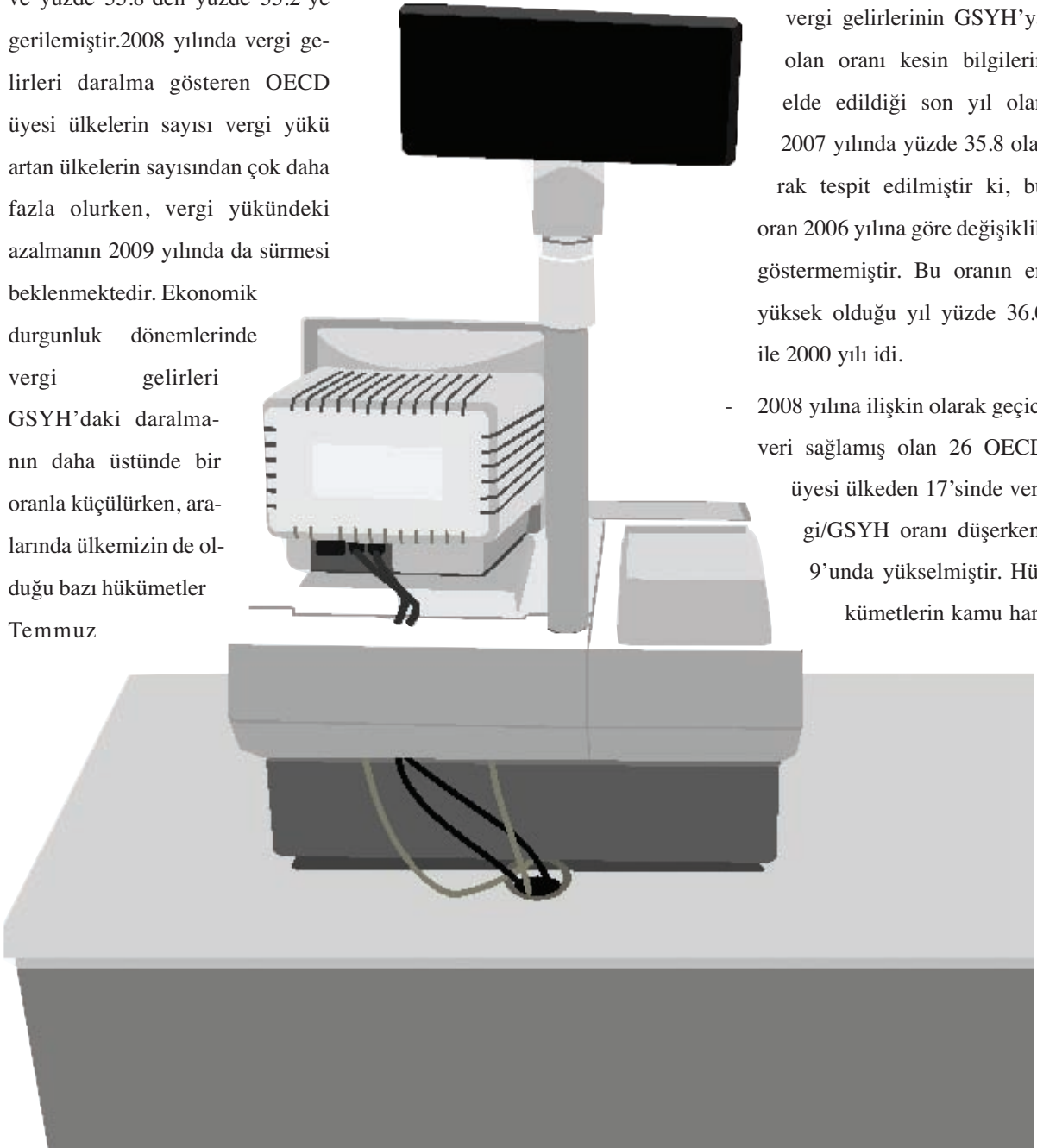
OECD genelinde gayrisafi yurtiçi hasılanın yüzdesi olarak ifade edilen vergi gelirleri 2006 ve 2007 yıllarında sabit kalırken, 2008 yılında düşmüştür. OECD üyesi ülkelerin 2008 yılında genel vergi yükündeki düşme GSYH'nın yüzdesi olarak yüzde yarım olarak tahmin edilmiş ve yüzde 35.8'den yüzde 35.2'ye gerilemiştir. 2008 yılında vergi gelirleri daralma gösteren OECD üyesi ülkelerin sayısı vergi yükü artan ülkelerin sayısından çok daha fazla olurken, vergi yükündeki azalmanın 2009 yılında da sürmesi beklenmektedir. Ekonomik durgunluk dönemlerinde vergi gelirleri GSYH'daki daralmanın daha üstünde bir oranla küçülürken, aralarında ülkemizin de olduğu bazı hükümetler Temmuz

2008 ayında patlak veren krizin etkisinde toplam efektif talebi arttırmak amacıyla vergi indirimlerine gitmişlerdir. Ancak ekonomik toparlanma süreci ilerledikçe vergi

indirimlerinin yol açtığı vergi gelirleri kaybı, hükümetler açısından kamu mali yapısının üçlü bir biçimde sürdürülmesinde ciddi bir sorun oluşturabilecektir.

OECD'nin en son yayınlanan "Gelir İstatistikleri"ne göre:

- OECD ülkeleri genelinde vergi gelirlerinin GSYH'ya olan oranı kesin bilgilerin elde edildiği son yıl olan 2007 yılında yüzde 35.8 olarak tespit edilmiştir ki, bu oran 2006 yılına göre değişiklik göstermemiştir. Bu oranın en yüksek olduğu yıl yüzde 36.0 ile 2000 yılı idi.
- 2008 yılına ilişkin olarak geçici veri sağlamış olan 26 OECD üyesi ülkeden 17'sinde vergi/GSYH oranı düşerken, 9'unda yükselmiştir. Hükümetlerin kamu har-

camalarını arttırma ve bütçe açıklarını azaltma durumunda olmalarından ötürü 90'lı yıllar boyunca vergi/GSYH oranları yükselme eğilimi sergilemiştir. Söz konusu oran 2001 – 2004 döneminde hafif bir şekilde düşerken, 2005 – 2007 döneminde tekrar yükselmiştir.

2008 yılına ilişkin olarak elde edilen rakamlar genel oranın yaklaşık yarım puan kadar düştüğü izlenimini vermektedir.

- OECD üye ülkeleri arasında – sosyal sigorta sistemi işçi işveren prim ödemeleri dahil – 2008 yılı itibariyle, vergi/GSTH oranı en yüksek ülke yüzde 48.3 ile Danimarka olup, onu az bir farkla İsveç (yüzde 47.1) izlemektedir. Sağlanan veriler ışığında Finlandiya ve yeni Zelanda ile birlikte bu ülkeler son üç yıllık dönemde vergi/GSYH oranları düşüş

sergileyen dört OECD üyesi ülkeyi oluşturmaktadırlar.

- OECD üyesi ülkeler arasında Meksika ve Türkiye vergi/GSYH oranı en düşük ülkelerdir. Meksika 2007 yılına ilişkin yüzde 18.0 ve 2006 yılına ilişkin yüzde 18.3'e karşılık 2008 yılında GSYH'sının yüzde 21.1'ine denk gelen vergi geliri elde etmiştir. Türkiye'nin 2008 yılı vergi/GSYH oranı,

GSYH'nın %'si Olarak Toplam Vergi Gelirleri

	1995	2000	2005	2006	2007	2008*
Danimarka	48.8	49.4	50.8	49.6	48.7	48.3
İsveç	47.5	51.8	49.5	49.0	48.3	47.1
Norveç	40.9	42.6	43.5	44.0	43.6	42.1
Fransa	42.9	44.4	43.9	44.0	43.5	43.1
İtalya	40.1	42.3	40.8	42.3	43.5	43.2
Avusturya	41.4	43.2	42.3	41.8	42.3	42.9
İspanya	32.1	34.2	35.7	36.7	37.2	33.0
Almanya	37.2	37.2	34.8	35.8	36.2	36.4
İngiltere	34.0	36.4	35.8	36.6	36.1	35.7
Japonya	26.8	27.0	27.4	28.0	28.3	-
A.B.D.	27.9	29.9	27.5	28.2	28.3	26.9
Türkiye	16.8	24.2	24.3	24.5	23.7	23.5
Meksika	15.2	16.9	18.1	18.3	18.0	21.1
OECD Genel	34.7	36.0	35.7	35.8	35.8	-

* Geçici

Kaynak: OECD Kamu Geliri İstatistikleri, 1965 – 2008, 2009 Baskısı.

2007 yılındaki yüzde 23.7 ve 2006 yılındaki yüzde 24.5'e karşılık yüzde 23.5 düzeyinde gerçekleşmiştir.

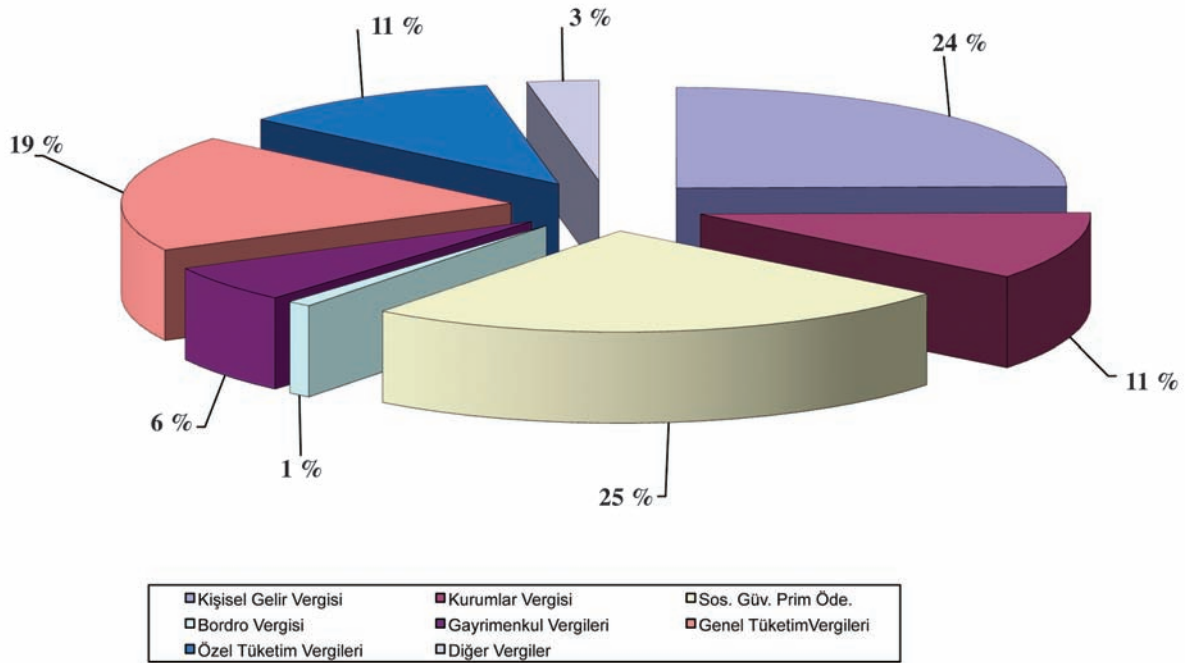
- Gelirler, gayrimenkuller ve mal ve hizmetler üzerinden alınan vergilerdeki hasılat düşüşü, kamu geliri/GSYH oranının, 2007 yılından 2008 yılına, İspanya'da yüzde 40.9'dan yüzde 36.0'ya, İspanya'da yüzde 37.2'den yüzde 33.0'e ve İrlanda'da da yüzde 30.8'den yüzde 28.3'e gerilemesine yol açmıştır.

- GSYH'ya olan oranı olarak en yüksek vergi artışları Meksika ve Lüksemburg'da gerçekleşmiştir. Meksika'da 2007 yılında yüzde 18.0 olan oran, petrol gelirlerindeki artışı yansıtacak biçimde 2008 yılında yüzde 21.1'e yükselmiştir. Lüksemburg'da ise bu oran aynı yıllar itibarıyla gelir vergisi ile mal ve hizmet vergi hasılatındaki artışlar sonucu yüzde 36.5'ten yüzde 38.3'e yükselmiştir.

- OECD ülkelerinde toplam gelir ve kurumlar vergisinin GSYH'ya olan oranı 2005 yılındaki yüzde 12.8 düzeyinden 2006'da yüzde 13.0'e, 2007'de yüzde 13.2'ye yükselmiştir. Bu şekilde daha önceki döneme ilişkin en yüksek oran olan 2000 yılına ait yüzde 13.1 düzeyi de aşılmıştır.

• Sosyal güvenlik prim ödemelerine bağımsız çalışanların yaptıkları prim ödemeleri ile sistemden yararlananların yaptıkları ödemeler dahil olup, toplam oran içinde çalışanların yaptığı ödemeler 9 puan, işverenlerin yaptığı ödemeler 15 puan düzeyindedir.

OECD Ülkeleri Genelinde Toplam Vergi gelirlerinin Bileşimi* (2007 Yılı İtibarıyla)

Cari açık beklentisi 24.2 milyar dolar

Merkez Bankası'nın Mart ayı İkinci Dönem Beklenti Anketi'nde yıl sonu cari açık beklentisi 24 milyar 204.6 milyon dolara yükseldi. Yıl sonu TÜFE artışı beklentisi 0.11 puan gerileyerek yüzde 8.06'ya indi. Piyasaların yıllık büyüme beklentisi değişmeyerek yüzde 3.9 düzeyinde kalırken, yıl sonu dolar kuru beklentisi 1.5636 TL'ye yükseldi.

Yıl sonu cari açık beklentisi artışını sürdürdü. Merkez Bankası'nın mali ve reel sektördeki karar alıcılarla her ay gerçekleştirdiği Beklenti Anketi'ne göre Mart ayının birinci döneminde 23 milyar 372.8 milyon dolar olan cari açık beklentisi, ikinci dönemde 831.8 milyon dolarlık artışla 24 milyar 204.6 milyon dolara yükseldi. Nisan ayı enflasyon beklentisi 0.01 puanlık artışla yüzde 0.73'e çıkarken, yıl sonu TÜFE artışı beklentisi 0.11 puan gerileyerek yüzde 8.06'ya in-

di. Yıllık büyüme beklentisinin yüzde 3.9 olarak eski düzeyini koruduğu ankete göre gelecek 3. ayın altı aylık Hazine Bonosu ihalesi yıllık bileşik faiz oranı beklentisi yüzde 8.02'den yüzde 7.89'a gerilerken, gelecek 12. ayın 6 aylık Hazine Bonosu ihalesi yıllık bileşik faiz oranı beklentisi 0.19 puanlık artışla yüzde 9.27 oldu.

Merkez Bankası mali ve reel sektördeki karar alıcılarla her ay iki kez gerçekleştirdiği Beklenti Anketi'nin Mart ayı İkinci Dönem sonucunu açıkladı. Buna göre, Mart

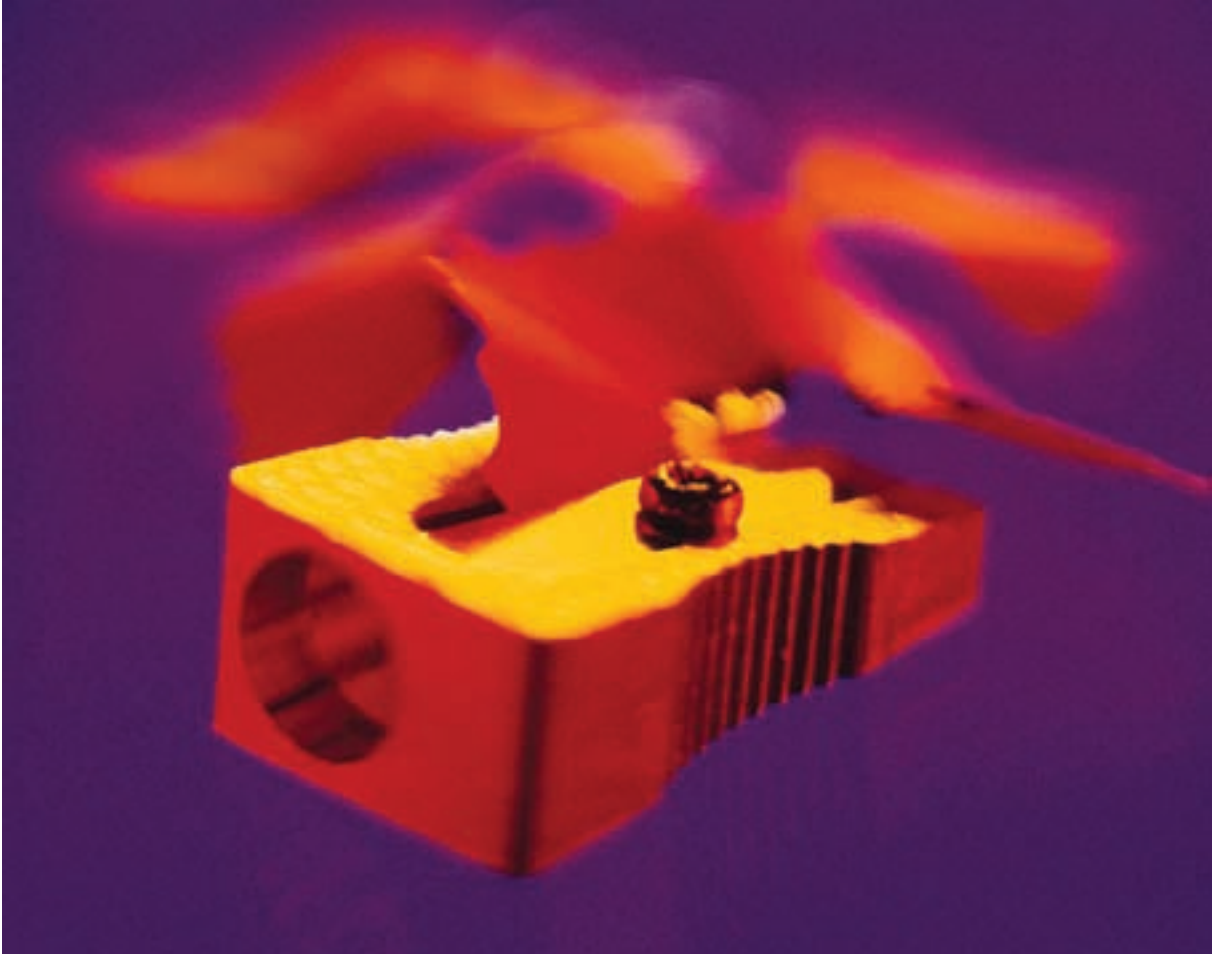
ayı enflasyon beklentilerinin ağırlıklı ortalaması bir önceki dönemki seviyesini koruyarak yüzde 0.69 olarak ölçüldü. Beklenti anketinde uygun ortalamaya göre gelecek ayın enflasyon beklentisi yüzde 0.01 puan artışla yüzde 0.73 olurken, iki ay sonrası için beklenen oran 0.01 puan artarak yüzde 0.63 olarak belirlendi. Yılsonu TÜFE artışı beklentisi bir önceki ankete göre 0.11 puan azalarak yüzde 8.06'ya gerilerken, 12 ay sonrasının enflasyon beklentisi 0.01 puan azalışla yüzde 7.22 düzeyine indi.

24 ay sonrasının enflasyon beklentisi de 0.08 puan azalışla yüzde 6.77 oldu.

Gelecek 3. ayın altı aylık Hazine Bonosu ihalesi yıllık bileşik faiz oranı beklentisi önceki ankete göre 0.13 puan azalışla yüzde 7.89'a inerken, gelecek 12. ayın oranına ilişkin beklenti de 0.19 puan artarak yüzde 9.27'ye çıktı. Gelecek 3. ayın 5 yıl vadeli, 6 ayda bir sabit kupon ödemeli TL cinsi Devlet Tahvili ihalesi yıllık bileşik faiz oranı beklentisi 0.12 puan artışla

yüzde 10.64'e ulaşırken, gelecek 12. ayın 5 yıl vadeli, 6 ayda bir sabit kupon ödemeli TL cinsi Devlet Tahvili ihalesi yıllık bileşik faiz oranı beklentisi de 0.13 puanlık artışla yüzde 11.75'e çıktı. Cari ay sonu yıllık basit faiz oranı beklentisi ve gelecek 3 ay sonundaki yıllık basit faiz oranı beklentisi değişmeyecek şekilde yüzde 6.50 düzeyinde kalırken, gelecek 12 ay sonundaki yıllık basit faiz oranı beklentisi de 0.04 puan azalarak yüzde 8.29'a indi. Mart ayı dolar kuru beklentilerinin

uygun ortalaması 1.5288 TL'ye gerilerken, yıl sonu dolar kuru beklentisi 1.5636 TL'ye çıktı. Gelecek 12 ay sonrasının kuruna ilişkin beklentisi de 1.5885 TL oldu. Yıl sonu cari işlemler açığına ilişkin beklenti önceki ankete göre 831.8 milyon dolar artarak 24 milyar 204.6 milyon dolara çıktı. Ekonomideki cari yıl sonu büyüme beklentisi değişmeyecek şekilde yüzde 3.9 olarak gerçekleşirken, gelecek yılın büyüme oranına ilişkin beklenti de yüzde 4.4'lük düzeyini korudu.

Bankacılıkta küresel sermayenin payı yüzde 39,5'e ulaştı

Türkiye'de yabancı sermayeli bankaların aktiflerinin sektördeki oransal payı 2001 yılında yüzde 3 düzeyinde iken, 2009 yılı Haziran ayı itibariyle bu oran yüzde 19,9 düzeyine çıktı. Yüzde 19,6 oranındaki borsa payları da eklendiğinde Türk bankacılık sisteminde toplam küresel sermaye payı yüzde 39,5 düzeyine ulaşıyor.

Cumhurbaşkanlığı Devlet Denetleme Kurulu (DDK), Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun (BDDK) 2006, 2007 ve 2008 yılları faaliyet ve işlemlerini inceleyip, denetledi.

Konuyla ilgili hazırlanan rapora göre, bankacılık sektörünün aktif büyüklüğü ülkelerin yurt içi hasıllarının birkaç katına (AB-27 ortalaması yüzde 334) ulaşırken, Türkiye'de bu oran sadece yüzde 81. Türkiye, banka sayısı açısından, AB üyesi ülkelerle karşılaştırıldığında, 21'inci sırada, toplam şube

sayısı ve personel sayısı sıralamalarında ise 7'inci sırada yer alıyor.

Raporda, bu itibariyle, bankacılık piyasasının istikrarlı bir şekilde büyümesini ve verimliliğini sağlayacak tedbirler alınması gerektiğini ifade edildi.

Raporda, sigortacılık sektörünün aktif toplamının Haziran 2009 itibariyle 4 milyar 410 milyon lira olup, bu tutarın 1 milyar 417 milyon lirasının bankalara ait olduğuna dikkat çekildi ve sigortacılık sektörü ile bankacılık sektörünün gelişiminin orta ve uzun dönemde sıkı bir korelasyon içinde olması ve

konsolide denetimlerde etkinliğin sağlanabilmesi nedeniyle sigortacılık sektörüne ilişkin düzenleme ve denetim faaliyet ve görev alanı kapsamına alınmasının sağlanması gerektiği kaydedildi.

Sektör temsilcileri tarafından zimmet suçunun bankacılık mevzuatından çıkartılması ve ilgili madde metninin değiştirilmesi yönünde taleplerinin bulunduğu gözlemlendiğine dikkat çekilirken, zimmet suçuna ilişkin mevcut düzenlemenin finansal piyasalarda güvenin ve ekonomik istikrarın oluşmasında önemli bir etkiye sahip olduğu

ve bu nedenle de Bankacılık Kanunu'nda muhafaza edilmesinin yerinde olacağını düşünüldüğü vurgulandı.

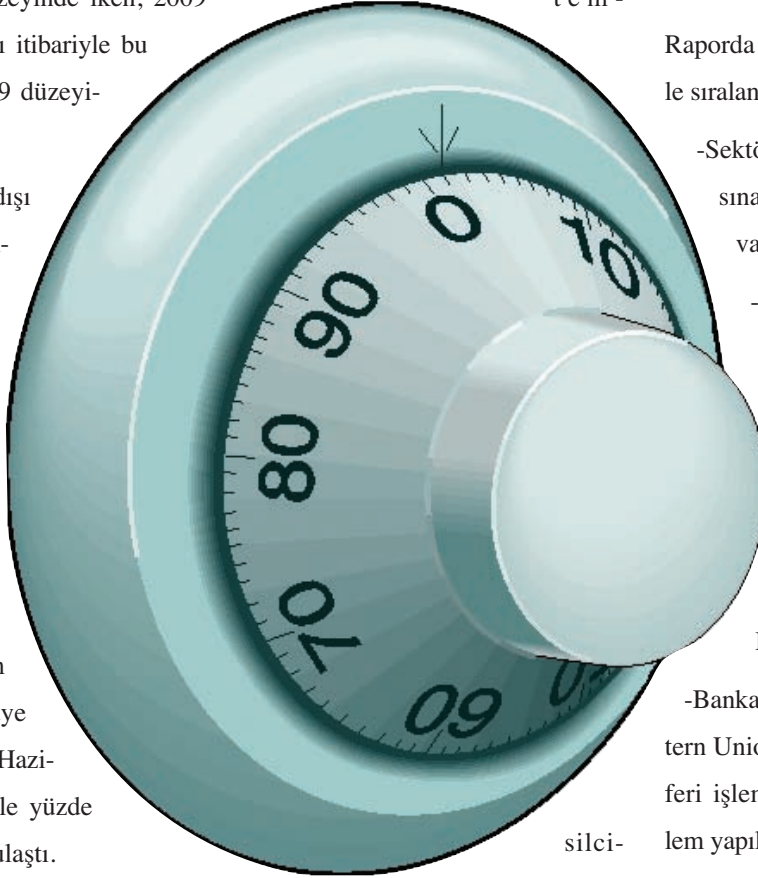
Rapora göre, Türkiye'de yabancı sermayeli bankaların aktiflerinin sektördeki oransal payı 2001 yılında yüzde 3 düzeyinde iken, 2009 yılı Haziran ayı itibariyle bu oran yüzde 19,9 düzeyine çıktı.

Bu paya, yurt dışı yerleşik yatırımcılar tarafından elde tutulan yüzde 19,6 oranındaki borsa payları da eklendiğinde Türk bankacılık sisteminde toplam küresel sermaye payı 2009 yılı Haziran ayı itibariyle yüzde 39,5 düzeyine ulaştı.

Raporda, yabancı sermayeye yönelik tartışmaların salt teorik ve uygulamaları çalışmaların, bulguların değerlendirilmesinden ziyade, ülkelerin uzun dönemli büyüme politikalarının (strateji tercihlerinin) bir parçası olarak ele alınmasının ve Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası yükümlülükler ve AB üyelik süreci gibi kurumsal çerçeveler gö-

zetilerek, Türk bankacılık sisteminde yabancı sermaye payı ile ilgili bir politika ve/veya strateji oluşturulmasının uygun olacağını düşünüldüğü bildirildi.

Raporda, BDDK faaliyet ve işlemlerinin önemli bir kısmının İstanbul

silci-liğinde yürütülmekte olduğuna dikkat çekilerek, bu nedenle, gözetim ve denetim fonksiyonlarının daha etkili, ekonomik ve verimli biçimde yürütülebilmesi amacıyla kurum merkezinin İstanbul'a taşınması gerektiğinin düşünüldüğü kaydedildi.

Raporda, performansa dayalı ödül sisteminin, özlük haklarının doğal

unsuru olarak algılandığı ve seyyanen herkes için yapılan bir ödemeye dönüştürüldüğünün anlaşıldığı ifade edilerek, bu itibarla, Kurumda ödül uygulamasının, personelin gerçek performansı ile ilişkilendirilerek yapılmasının sağlanması gerektiği kaydedildi.

Raporda yer alan bazı öneriler şöyle sıralandı:

-Sektörde BASEL 2 uygulamasına yönelik çalışmalara devam edilmeli.

-Risk değerlendirme faaliyetlerinin uluslararası denetim standartlarına uygun bir şekilde gerçekleştirilmeli.

-Kredi Kayıt Bürosu ile Bankalararası Kart Merkezi denetlenmeli.

-Bankaların aracılık ettikleri Western Union/Moneygram para transferi işlemleri üzerinde düzenli işlem yapılmalıdır.

Raporun sonuç bölümünde, "BDDK tarafından, sahip olunan özerklik statüsünün gereklerine uygun hareket edildiği ve özerklik statüsünün kurumun faaliyet ve sorumluluk alanı ile ilgili sektörün düzenlenmesi ve denetlenmesine yönelik asli işlevlerin yerine getirilmesinde önemli katkılar sağladığı tespit edilmiştir" denildi.

IMF Euro Bölgesi işbirliği Yunanistan'ı kurtaracak

Yunanistan içinde bulunduğu borç krizinden çıkabilmek için Euro Bölgesi ülkelerinden ve IMF'den destek alacak. Ancak parasal birliğin ciddi sorunlarına AB henüz bir çözüm geliştiremedi.

Uzunca bir süredir borç batağında çırpınan ve hükümetçe bütçe açığının azaltılması amacıyla alınmak istenen önlemler nedeniyle karşı karşıya kaldığı grev ve sokak gösterileriyle sıkıntılı günler geçiren Yunanistan Euronun ve Avrupa Para Birliği'nin geleceği konusunda ciddi görüş ayrılıklarının, tartışmaların ve kaygıların doğmasına yol açtı. Yunanistan'ın borç krizi konusunda Euro Bölgesinin iki önemli ülkesi Almanya ile Fransa arasında da belirgin görüş ayrılıkları ortaya çıkmıştı. Almanya öncelikle Yuna-

nistan'ın kamu harcamalarının azaltılması, vergi artırımını, varlık satışı vb. alması gereken önlemleri almasını, gerekirse IMF ile müzakerelere girmesini gerekli görüyordu. Almanya'ya göre ancak bu önlemler alındıktan sonra gerekirse Euro Bölgesi ülkeleri Yunanistan'a yardım için devreye girebilirlerdi. Almanya'ya göre Yunanistan öncelikle uluslararası sermaye piyasalarından borçlanma konusunda tüm imkanlarını kullanmalı ve gerekirse IMF'ye başvurmalıydı. Ayrıca tasarruf eğilimi yüksek olan Almanlar da Yunanlıların savur-

ganlıklarının faturasını ödemeye taraftar değildiler. Fransa ise Yunanistan'ın IMF'ye başvurma zorunluluğunda bırakılmasını doğru bulmuyor ve bunun Euronun kredibilitesine ve Euro Bölgesinin geleceğine zarar vereceğini düşünüyordu. Avrupa Merkez Bankası Başkanı Trichet de sorunun IMF'ye taşınmadan Para Birliği içinde halledilmesinden yana bir tutum sergiliyordu.

Yunanistan'la ilgili bu kaygılar derinleşir ve Euro Dolar karşısında değer yitirirken, değerlendirme kuruluşu Fitch'in, Bölgenin bir diğer

sorunlu ülkesi Portekiz'in notunu AA'dan AA- 'ye düşürmesi, durumu daha da ağırlaştırdı ve Euro 25 Mart tarihinde Dolara karşı, son on ayın en düşük değerine (1.0 Euro = 1.3270 Dolar) geriledi. Fitch'e göre Portekiz'in izlediği maliye politikası yetersizdi ve birtakım yapısal sorunları vardı. Bu olumsuz karar Yunanistan'ın içinde bulunduğu borç krizinin diğer bazı Bölge ülkelerine de bulaşabileceği yolundaki kaygıları arttırdı. Kaygıların yoğunlaşması üzerine Yunanistan'ın 10 yıl vadeli Hazine bonolarının faizi 5 baz puan daha artarak yüzde 6.40'a, Portekiz'in aynı nitelikli bonolarının faizi de 5 baz puanlık artışla 4.35'e yükseldi.

Avrupa Komisyonu ile aralarında İspanya, Fransa ve İtalya'nın da bulunduğu bazı Euro Bölgesi ülkeleri Yunanistan konusunda alınacak bir kararın daha da geciktirilmemesinin piyasalarda Euroya karşı bir spekülasyonu daha da şiddetlendireceği ve Yunanistan bonolarının faizini daha da tırmandıracağı uyarısında bulunuyorlardı.

Bu gelişmeler üzerine Euro Bölgesi üyesi 16 ülkenin liderleri 26 Mart 2010 tarihinde Yunanistan sorununu görüşmek üzere bir zirve toplantısı yaptılar.¹ Toplantıda liderler, sorunu Avrupa kendi içinde

çözün diyen Avrupa Merkez Bankasının görüşünü bir kenara koyarak, bir Standby Anlaşmasına dayalı olarak, borç batağındaki Yunanistan'a yardım sağlamak üzere IMF'nin devreye girmesi konusunda görüş birliğine vardılar. 16 ülkeyi içeren Euro Bölgesi liderleri Yunanistan'ın, bütçe açığını kapatmak için dış yardıma ihtiyaç duymayaacağı konusundaki güvenlerini dile getirerek, IMF desteği ile piyasa faiz hadlerinden sağlanmış iki taraflı borçlanma anlaşmalarını bir araya getiren bir Fransız – Alman ortak önerisini desteklediler.

Varılan anlaşma uyarınca Yunanistan içinde bulunduğu borç krizinden çıkabilmesinde “çok ciddi güçlüklerle”² karşılaşması halinde üyesi bulunduğu Euro Bölgesi ülkelerden koordine edilmiş durumda iki taraflı yardımlar ve IMF desteği alacak. Yetkili bir kaynağa göre toplam yardımın üçte ikisini Euro Bölgesi, kalan üçte birini IMF sağlayacak. Yardım paketinin koşulları üzerindeki kontrolün idamesinin güvence altında tutulabilmesini teminen, sağlanan yardım Avrupa Merkez Bankası ile Avrupa Komisyonunun değerlendirmelerine tabi olacak. Anlaşma metnine göre 16 üyeli Euro Bölgesi tarafından Yunanistan'a borç verilmesi

yolunda alınacak kararın oybirliği ile alınması öngörülmüyor. Bu şekilde Almanya kararlar konusunda veto yetkisini muhafaza etmiş oluyor. Anlaşmanın bu haliyle uygulamaya konulması halinde Bölge ülkeleri borç paketine Avrupa Merkez Bankasındaki hisseleri oranında katkıda bulunacaklar dolayısı ile Almanya Yunanistan'a en büyük katkıda bulunan ülke konumunda olacak.

Euro Bölgesi ülkeleri sonunda, diğer seçenekleri de ortadan kaldırmayacak biçimde Bölge üyesi Yunanistan'ın borç krizinden kurtulmasında Uluslararası Para Fonunda önde gelen bir rol vermek suretiyle doğru ve yerinde bir karar vermiş oluyorlar.³

Kurtarma paketinin yürürlüğe konulmasında IMF'nin bir Bölge dışı ve bu konuda uzman bir kurum olarak davet edilmesinde, ne tür bir operasyonun iyi sonuç vereceği konusunda bu kurumun tarafsız bir yaklaşım sergileyebileceği hususundaki yerleşmiş kanaat de rol oynamış bulunuyor. Şu anda bile Fon, Yunanistan tarafından önerilecek önlem paketinin başarı şansının olduğuna inanması halinde destek sağlayacak. Zaman ilerledikçe Yunanistan'ın anlaşma (Standby) ile öngörülen vecibelerine uymadı-

ğının veya bütçe disiplininin sağlanması için sarf ettiği çabaların başarıya ulaşmadığının görülmesi halinde Para Fonu devreden çıkabilecektir ki, bu durumda Yunanistan'ın, bir borç yeniden yapılandırma sürecine girmesi durumu ortaya çıkacaktır.

Yunanistan'ı derinden sarsan ve Portekiz ile İspanya üzerinde kaygı oluşturan bu gelişmeler Avrupa Para Birliğinin, kurulduğu 1 Ocak 1999 tarihinden buyana karşılaştığı en önemli sorunu oluşturmuştur. Üye ülkeler, kendi ulusal paraları yerine ortak para birimi olan Euro'nun kullanımına geçmeleri ile parasal politikaları üzerinde karar verme olanaklarını yitirmekteler. Bu durumda üye ülkelerin iç borçlarını dahi para basarak veya enflasyon yoluyla azaltma imkanı kalmamakta, ödeme gücünü içersine girmeleri riski çok artmaktadır. Üye ülkelerin güttükleri mali politikaların kontrolü alanında Birliğin etkin bir müdahale gücü olmaması durumunda Para Birliğinin yalnız başına krizlere karşı dirençli olma gücü, yaşayabilirliği ciddi bir yara almaktadır. Avrupa Birliğinin bu zayıf tarafını göz önüne alarak Almanya ve Fransa, Birliğin bir

“ekonomik – konulardan sorumlu - hükümet” oluşturması üzerinde yoğunlaşıyorlar. Bu şekilde, üye ülkelerin makroekonomik alanda kendi iç denge eksikliklerine, mali açıklara ve yapısal uyum konusunda karşılaştıkları engellere Birlik düzeyinde gözetim ve kontrol olanağı sağlanmasının düşünüldüğü anlaşılıyor.

Finansal krizler konusundaki uzmanlığıyla tanınan yatırımcı George Soros ta 22 Şubat 2010 tarihinde Financial Times da yayınlanan yazısında Avrupa Para Birliği'nin mevcut yapısındaki zayıflıklara ve yüzyüze olduğu risklere dikkat çekerek, Euronun ilerde Yunanistan krizi ile ilgili olandan daha büyük sınavlarla karşılaşabileceği uyarısında bulunuyor. Soros, Euronun tedavüle çıkarılmasının bir parasal birlik ifade ettiğini, bir siyasi birlik öngörmediğini belirterek, üye ülkelerin bir Merkez Bankası kurmakla yetindiğine, ancak kendi vatandaşlarının vergilendirilmesi yetkisinin ellerinden alınıp, bir ortak mercie aktarılmasını kabul etmedikleri hususuna işaret ediyor. Soros'a göre Parasal Birliğin bu yapısı güçlü bir görünüm ortaya koymuyor zira, bir para biriminin iş-

levselliğinin tam olması için onun bir Merkez bankasına ve aynı zamanda bir Hazine idaresine ihtiyacı bulunmaktadır. Hazine idaresine sadece vatandaşların günlük bazda vergilendirilmesi için değil bir kriz halinde ihtiyaç duyulacaktır. Finansal sistem çökme tehlikesi ile karşılaştığında Merkez Bankası gerekli likiditeyi sağlayabilir ancak sadece bir Hazine idaresi ödeme gücünün idame ettirilmesi sorunu ile baş edebilir. Parasal Birliğin yapısındaki bu zayıflık, Soros'a göre 2008 yılında finansal krizle karşılaştığında üye ülkelerin bankacılık sistemlerini kendi başlarına kurtarmaya çalışmaları durumunda da gün ışığına çıkmıştı. Soros yazısında, İspanya, İtalya, Portekiz ve İrlanda'nın, Euro Bölgesinin, günübirlik düzenlemelerle yardımcı olunamayacak kadar büyük bir bölümünü oluşturduğu şeklindeki kanaatini belirtiyor. Soros açıkça Para Birliğinin oluşturulmasında arabanın atın önüne koşulmuş olduğunu söylüyor ve üye ülkelerin gerekli önlemleri almamaları durumunda Euronun daha da değer kaybedebileceği uyarısında bulunuyor.

1. www.bloomberg.com/apps/news?....26.03.2010

2. Financial Times, 26 Mart 2010, S. 1.

3. Financial Times, 27 Mart 2010, S. 8.

Dünya Ekonomisi

ABD'nin trilyon dolarlık sağlık reformu

ABD son 40 yılın en büyük sağlık reformunu hayata geçiriyor. Temsilciler Meclisi tarafından onay alan paket, 32 milyon ABD'liyi sigorta sistemine dahil edecek. Küresel ekonomide toparlanmanın endişe kaynağını bütçe açıkları oluşturuyor.

Amerika Birleşik Devletleri Temsilciler Meclisi bir yıl süren yoğun tartışmaların ardından sağlık reformu tasarısını onayladı. Oylamada, üyelerin 219'u tasarı için "evet", 212'si ise "hayır" oyu kullandı. Böylece Obama hükümeti, tasarının meclisten geçmesi için gereken 216 oyun üzerinde bir sayıya erişmiş oldu.

Reform paketinin temel bileşenlerini içeren kısmı Obama'nın imzalamasının ardından yasalaşacak, ek maddeler ise daha sonra Senato'da görüşülecek. Son ana kadar lobi

faaliyeti yürüten Obama'nın, gereken oy çoğunluğuna kürtaaj karşıtı demokratlar ve cumhuriyetçilerle uzlaşarak ulaşabilmesi dikkat çekti.

Oylama sonrası açıklamada bulunan ABD Başkanı Barack Obama, yasa yapıcılara teşekkür ederken, bu kararın kolay alınmadığını ifade etti. Obama, paketin sağlık sorunlarının tümünü çözmeyeceğini ancak doğru yönde atılmış bir adım olduğunu belirtti.

Sağlık reform paketi 10 yılda 940

milyar dolarlık harcamayı içeriyor. Beyaz Saray'a göre ABD'nin bütçe açığını yaklaşık 130 milyar dolar düşürmesi beklenen yasa, 32 milyon Amerikalının sağlık sigortası sistemine katılmasını sağlayacak.

Reform, sağlık sigortasının zorunlu hale getirilmesi ve yoksullara sağlanan sigorta kapsamının genişletilmesi gibi konuları içeriyor. Diğer yandan, yeni yasayla sigorta şirketleri artık geçmişteki sağlık sorunlarını mazeret göstererek hastaları sigortalamayı reddedemeyecek. Reform, sigorta şirketlerinin

primleri hızlı bir şekilde arttırmasını da yasaklıyor.

ABD Merkez Bankası (Fed) faizleri "uzunca bir süre" sıfıra yakın seviyede tutma vaadini yineledi. Karar metninde, ABD ekonomisinin on yıllardır geçirdiği en derin daralmanın ardından istihdam piyasasının daha sağlam görünümde olduğunun belirtilmesi, Fed'in faizlerin sıfıra yakın seviyelerde uzunca süre tutulacağı ifadesinden vazgeçmeye yaklaşmakta olabileceği izlenimini verdi.

Faizleri sıfır ile yüzde 0.25 bandında tutan Fed, yine de konut sektörü hakkında uyarıda bulundu ve ekonomide toparlanmanın daha bir süre ılımlı kalacağı görüşünü tekrar etti.

Fed'in faiz kararı metninde, "Fed (piyasa) kurulu düşük kaynak kullanımı, durgun enflasyon

trendleri ve durağan enflasyon beklentileri gibi ekonomik koşulların faizleri daha uzunca bir süre düşük tutulmasını gerektireceğini düşünmektedir" denildi.

Uluslararası Para Fonu (IMF) Başkanı Dominique Strauss-Kahn, ül-

kelerin küresel ekonomik krizi aşmak için yeterince yakın işbirliği yapmadıklarını ve bundan kaygı duyduğunu söyledi.

Avrupa Parlamentosu'nda bir komisyona konuşan Strauss-Kahn

"Birlikte çalışarak daha güçlü ve istikrarlı bir büyümenin temellerini atabiliriz" dedi.

IMF Başkanı ayrıca küresel talebin daha iyi bir dağılım yakalaması gerektiğini ve Çin ile Almanya'nın iç talebi kuvvetlendirmesi gerektiğini kaydetti.

Strauss-Kahn, küresel ekonomideki mevcut belirsizlikle mücadele etmek için bazı ülkelerin döviz kuru olarak değerlemesinin kaçınılmaz olduğunu kaydetti.

Bunun Çin ve para birimi yuanın değeri üzerine yapılan tanıdık bir tartışma olduğunu ifade eden Strauss-Kahn, IMF'in düşüncesinin hala

yuana gerçek değerinden çok daha az değer biçildiği yönünde olduğunu belirtti.

IMF, sanayileşmiş ülkeleri, yükselen kamu borçlarının yaratacağı riskler konusunda uyardı.

IMF Birinci Başkan Yardımcısı

John Lipsky, Çin'de yaptığı bir konuşmada, sanayileşmiş ülkelerin, küresel krizdeki durgunluğu aşmak için şimdye kadar teşvik paketleri uyguladıklarını, ancak yükselen kamu borçlarının, bu ülkelerin ekonomik büyümesini ve dolaşısıyla ekonomik toparlanmasını olumsuz etkileyebileceğini, bu nedenle, gelişmiş ülkelerin, bundan sonra kemer sıkmaya hazır olmaları gerektiğini kaydetti.

IMF'ye göre, G-7 ülkelerinin kamu borçları, Almanya ve Kanada hariç, 2014 yılında milli gelirlerinin yüzde 110 düzeyine ulaşacak. Lipsky, yüksek kamu borcunun, faiz oranlarını yükselterek, büyümeyi olumsuz etkileyebileceğini söyledi.

Krizi önceden bilmesi nedeniyle

'kahin' olarak anılan New York Üniversitesi Ekonomi Profesörü Nouriel Roubini, gelişmiş ülkelerin bütçe açıklarının kendisi için en büyük endişe kaynağı olduğunu söyledi.

Roubini, Yunanistan, İngiltere ve İzlanda örneklerinin referans alınması gerektiğini kaydetti. Roubini şunları söyledi: "Ben ekonomiyle ilgili en çok endişelendiren faktör, ABD, İngiltere, Euro Bölgesi ve gelişmiş ülkeler genelinde gördüğümüz bütçe açıkları. Özellikle ABD'de bir kongre engeline takılmış durumdayız. Cumhuriyetçiler vergi artışını veto ederken, Demokratlar harcamaların kısılmasını veto ediyor. Yunanistan, İngiltere ve İzlanda örneklerinde, artan bütçe açıklarının para basarak finanse

edilmesinin getirdiği sonuçları gördük. Politikayla ilgili ciddi riskler var."

Roubini, krizle mücadele adımlarının geri çekilmesine dair belirsizliğin ABD ve İngiltere'de seçim öncesi döneme denk geldiğine dikkat çekti.

Küresel kriz nedeniyle geçen yıl AB'de 4 milyondan fazla çalışan işini kaybetti. AB istatistik kurumu Eurostat'ın verilerine göre AB'de 2008 sonunda 225 milyon 120 bin kişi olan toplam çalışan sayısı geçen yıl 4 milyon 20 bin düşüyle 221,1 milyona indi.

Geçen yıl 16 üyeli Avro Bölgesi'nde istihdam edilenlerin sayısı da 2,7 milyon azalarak 144,3 milyona geriledi.

AB ve Avro Bölgesi'nde küresel

krizin etkisiyle 2008'in ikinci yarısında başlayan istihdamdaki daralma 2009 boyunca etkili oldu. AB'de toplam istihdam 2008'in 3'üncü çeyreğinde binde 2, son çeyreğinde binde 3 ve 2009'un ilk çeyreğinde binde 8, 2'nci çeyreğinde binde 6, 3'üncü çeyreğinde binde 5 ve son çeyreğinde binde 3 düştü.

ÜFE: 1.94, TÜFE:0.58

Mart ayında Üretici Fiyatları Genel Endeksinde bir önceki aya göre yüzde 1,94, bir önceki yılın Aralık ayına göre yüzde 4,24, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 8,58 ve oniki aylık ortalamalara göre yüzde 1,63 artış gerçekleştirdi. Aylık değişim tarım sektöründe yüzde 2,79, sanayi sektöründe ise yüzde 1,76 olarak gerçekleşti. ÜFE sonuçları sanayinin alt sektörleri bazında değerlendirildiğinde en yüksek aylık artış yüzde 9,73 ile anametal sanayi alt sektöründe yaşandı. 779 maddeden 407 maddenin ortalama fiyatlarında artış gerçekleşti.

Mart ayında Tüketici Fiyatları Genel Endeksi bir önceki aya göre yüzde 0,58, bir önceki yılın Aralık ayına göre yüzde 3,93, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 9,56 ve oniki aylık ortalamalara göre yüzde 6,53 artış gerçekleştirdi. Ana harcama grupları itibarıyla bir ay önceye göre en yüksek artış yüzde 3,14 ile haberleşme grubunda yaşandı. Bir önceki yılın aynı ayına göre TÜFE'de en yüksek artış ise yüzde 43,03 ile alkollü içecekler ve tütün grubunda oluştu. Endeksteeki 446 maddeden 246 maddenin ortalama fiyatlarında artış yaşandı.

ÜFE	MART 2010 (2003=100)	MART 2009 (2003=100)
Bir önceki aya göre değişim oranı (%)	1,94	0,29
Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim oranı (%)	4,24	1,70
Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim oranı (%)	8,58	3,46
12 aylık ortalamalara göre değişim oranı(%)	1,63	11,90

TÜFE	MART 2010 (2003=100)	MART 2009 (2003=100)
Bir önceki aya göre değişim oranı (%)	0,58	1,10
Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim oranı (%)	3,93	1,05
Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim oranı (%)	9,56	7,89
12 aylık ortalamalara göre değişim oranı(%)	6,53	10,29

		2010			2009								
		Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
ÜFE	Bir önceki aya göre değişim	0,58	1,66	1,94	0,65	-0,05	0,94	-0,71	0,42	0,62	0,28	1,29	0,66
	Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim	0,58	2,25	4,24	2,35	2,30	3,27	2,54	2,97	3,60	3,90	5,24	5,93
TÜFE	Bir önceki aya göre değişim	1,85	1,45	0,58	0,02	0,64	0,11	0,25	-0,30	0,39	2,41	1,27	0,53
	Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim	1,85	3,32	3,93	1,07	1,71	1,83	2,08	1,78	2,18	4,64	5,96	6,53

Merkezi Yönetim Bütçe Gerçekleşmeleri

Bütçe Gelirleri Kümülatif Gerçekleşmeleri	Ocak - Şubat (Milyon YTL)			2010 Yılı Bütçe Hedefi
	2009	2010	Artış (yüzde)	
Genel Bütçe Gelirleri	32.936	38.148	15.8	229.947
Vergi Gelirleri	27.630	33.441	21.0	193.324
Gelir, Kar ve Ser. Kazanç üzerinden Alınan Vergiler	10.395	10.306	-0.85	59.481
Gelir Vergisi	6.657	5.961	-10.4	41.516
Gelir Vergisi Tevkifatı	6.225	5.481	-11.9	38.057
Kurumlar Vergisi	3.738	4.345	16.2	17.965
KVK Göre Alınan Geçici Vergi	3.659	4.275	16.8	17.205
Mülkiyet Üzerinden Alınan Vergiler	1.544	1.833	18.7	4.484
Motorlu Taşıtlar Vergisi	1.529	1.808	18.2	4.328
Dahilde Mal ve Hizmetlerden Alınan Vergiler	10.799	13.547	25.4	86.366
Dahilde Alınan KDV	3.232	3.952	22.2	22.636
Özel Tüketim Vergisi	5.926	8.195	38.2	54.631
Banka ve Sigorta Muameleleri Vergileri	813	661	-18.6	3.875
Dış Ticarettten Alınan Vergiler	3.330	5.439	63.3	33.134
İthalde Alınan KDV	2.974	5.006	68.3	30.108
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	826	1.275	54.3	6.754
Harcamalar	44.604	44.936	0.74	286.981

EKONOMİK VERİLER

	2008	2007	2006	2005	2004	2003
GSYH (Cari fiyatlarla milyon YTL)	950.144	843.178	758.391	648.932	559.033	454.781
GSYH (milyon/dolar)	741.792	658.786	526.429	481.497	390.387	304.901
GSYH (Değişim Hızı sabit fiyatlarla %)	1.1	4.7	6.9	8.4	9.4	5.3
Kişi başına GSMH (ABD Doları)	10.436	9.33	6.477	5.008	4.172	3.383
Sanayi Üretim Endeksi (2005=100)	114.3	115.3	107.8	100		
Toplam İhracat (milyon/dolar)	131.966	107.272	85.535	73.476	63.167	47.253
Toplam İthalat (milyon/dolar)	201.960	170.062	139.576	116.774	97.540	69.340
Dış Ticaret Dengesi (milyon/dolar)	-69.994	-62.791	-54.041	-43.298	-34.373	-22.087
İhracatın İthalatı Karşılama Oranı %	65.3	63.1	61.3	62.9	64.8	68.1
İşsizlik Oranı (%)	13.6	10.6	9.9	10.3	10.3	10.5
Kamu Net Borç Stoku (milyon YTL)	271.460	248.312	258.191	270.275	274.195	250.593
İç Borç Stoku (milyon YTL)	261.000	255.310	251.470	244.782	224.483	194.387
Dış Borç Stoku (milyon/dolar)	150.766	133.452	108.322	98.815	102.938	96.214
Merkezi Yönetim Borç Stoku (milyon YTL)	348.180	333.485	345.050	331.520	316.528	282.807
Cari İşlemler Dengesi (milyon/dolar)	-41.416	-38.219	-32.051	-22.088	-14.431	-8.036

(Bin YTL)	2010		2009		2008
	12 Mart	5 Mart	31 Aralık	13 Mart	26 Aralık
Emisyon	39.619.683	39.149.938	38.340.278	35.826.523	32.724.754
Para Arzı					
- M1	101.711.703	100.224.982	107.051.398	86.660.646	83.380.932
- M2	501.064.394	498.336.516	494.024.148	450.596.783	434.205.424
- M3	529.397.062	527.235.838	520.674.414	478.104.520	458.383.776
Yurtiçi Kaynaklı TL Mevduat	314.427.828	311.604.070	305.200.507	271.508.474	268.802.517
- Vadeli Tasarruf	206.704.291	205.944.597	197.976.696	16.031.258	184.492.538
- Vadesiz Tasarruf	20.279.871	20.731.809	19.800.398	17.429.790	15.593.007
- Vadeli Ticari	52.223.582	52.009.800	49.438.951	39.482.912	39.693.690
- Vadesiz Ticari	14.483.211	13.956.468	16.761.263	11.104.491	11.511.475
- Resmi Mevduat	20.736.873	18.961.397	21.178.199	17.460.023	17.511.807
Kredi Stoku	319.971.956	318.402.901	305.478.312	271.178.080	278.395.523
- Tüm Banka Kredileri	319.971.956	318.402.901	305.478.312	271.178.080	278.395.523
- M.B. Kredileri	0	0	0	0	0
Bank. El. Tah. ve Bono	249.617.047	248.624.952	237.628.748	174.658.472	171.774.890

Mevzuat Değişiklikleri

- 03.03.2010** - Aylık Prim ve Hizmet Belgesinin Sosyal Güvenlik Kurumuna Verilmesine ve Primlerin Ödenme Sürelerine Dair Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ
- 05.03.2010** - Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Sıra No: 397)
- Devlet Muhasebesi Standardı 7 (DMS 7) İştiraklerdeki Yatırımlar
  - Devlet Muhasebesi Standardı 8 (DMS 8) Ortak Girişimlerdeki Paylar
- 06.03.2010** - Özel Tüketim Vergisi Genel Tebliği (Seri No: 18)
- 09.03.2010** - 2010 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Uygulama Tebliği (Sıra No: 7)
- Kredi Kartı İşlemlerinde Uygulanacak Azami Faiz Oranları Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Sayı: 2010/3)
- 11.03.2010** - 2010/180 4447 Sayılı İşsizlik Sigortası Kanununun Geçici 8 inci Maddesinde Belirtilen Esaslar Çerçevesinde, Kısa Çalışma Süresinin Altı Ay Uzatılması Hakkında Karar
- 13.03.2010** - 2010/183 Sosyal Güvenlik Kurumu Prim ve İdari Para Cezası Borçlarının Hakedişlerden Mahsubu, Ödenmesi ve İlişiksizlik Belgesinin Aranması Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- 18.03.2010** - Borçlanma Araçlarının Kurul Kaydına Alınması ve Satışına İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri: II, No: 24)
- Seri: V, No: 6 Sayılı Aracılık Faaliyetinde Belge ve Kayıt Düzeni Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri: V, No: 116)
  - Menkul Kıymetlerin Geri Alma veya Satma Taahhüdü ile Alım Satımı Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri: V, No: 117)
  - Seri: V, No: 65 Sayılı Sermaye Piyasası Araçlarının Kredili Alım, Açığa Satış ve Ödünç Alma ve Verme İşlemleri Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri: V, No: 118)
- 21.03.2010** - Enerji Piyasasında Faaliyet Gösteren Gerçek ve Tüzel Kişilerin Bağımsız Denetim Kuruluşlarınınca Denetlenmesi Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- 23.03.2010** - Aracı Kuruluş Varantlarının Kurul Kaydına Alınmasına ve Alım Satım İşlemlerine İlişkin Esaslar Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri: III, No: 42)

Vergi Takvimi

- 09.04.2010** - 16–31 Mart 2010 Dönemine Ait Noterlerce Yapılan Makbuz Karşılığı Ödemelere Ait Bildirimlerin Verilmesi ve Ödenmesi
- 12.04.2010** - 16–31 Mart Dönemine Ait Petrol ve Doğalgaz Ürünlerine İlişkin Özel Tüketim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- 15.04.2010** - Mart 2010 Dönemine Ait Kolalı Gazoz, Alkollü İçecekler ve Tütün Mamullerine İlişkin Özel Tüketim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- Mart 2010 Dönemine Ait Dayanıklı Tüketim ve Diğer Mallara İlişkin Özel Tüketim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
  - Mart 2010 Dönemine Ait Motorlu Taşıt Araçlarına İlişkin Özel Tüketim Vergisinin (Tescile Tabi Olmayanlar) Beyanı ve Ödemesi
  - Mart 2010 Dönemine Ait Özel İletişim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
  - Mart 2010 Dönemine Ait Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
  - Mart 2010 Dönemine Ait Kaynak Kullanımı Destekleme Fonu Kesintisi Bildirimi ve Ödemesi
- 20.04.2010** - Mart 2010 Dönemine Ait Petrol ve Doğalgaz Ürünlerine İlişkin EK:4 No.lu ÖTV Bildirim Formu
- Mart 2010 Dönemine Ait Kolalı Gazozlara İlişkin EK:7 No.lu ÖTV Bildirim Formu
  - Mart 2010 Dönemine Ait Alkollü İçeceklerle İlişkin EK:8 No.lu ÖTV Bildirim Formu
  - Mart 2010 Dönemine Ait Tütün Mamullerine İlişkin EK:9 No.lu ÖTV Bildirim Formu
  - Mart 2010 Dönemine Ait Dayanıklı Tüketim ve Diğer Mallara İlişkin EK:10 No.lu ÖTV Bildirim Formu
  - Mart 2010 Dönemine Ait Yarışma ve Çekilişlerle Futbol Müsabakalarına ve At Yarışlarına Ait Müşterek Bahislerle İlgili Veraset ve İntikal Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
  - Mart 2010 Dönemine Ait Şans Oyunları Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
  - Mart 2010 Dönemine Ait İlan ve Reklam Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
  - Mart 2010 Dönemine Ait Müşterek Bahislere İlişkin Eğlence Vergisinin Beyanı ve Ödemesi ile Diğer Eğlence Vergilerine İlişkin Eğlence Vergisinin Ödemesi
  - Mart 2010 Dönemine Ait Elektrik ve Havagazı Tüketim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
  - Mart 2010 Dönemine Ait Yangın Sigortası Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- 26.04.2010** - Mart 2010 Dönemine Ait Gelir Vergisi Stopajının Muhtasar Beyanname ile Beyanı ve Ödemesi
- Ocak-Şubat-Mart 2010 Dönemine Ait Gelir Vergisi Stopajının Muhtasar Beyanname ile Beyanı ve Ödemesi
  - Mart 2010 Dönemine Ait Kurumlar Vergisi Stopajının Muhtasar Beyanname ile Beyanı ve Ödemesi
  - Mart 2010 Dönemine Ait İstihkaktan Kesinti Suretiyle Tahsil Edilen Damga Vergisi ile Sürekli Mükellefiyeti Bulunanlar İçin Makbuz Karşılığı Ödenmesi Gereken Damga Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
  - Ocak- Şubat- Mart 2009 Dönemine Ait GVK Geçici 67. Mad. Kapsamında Yapılan Tevkifatların Muhtasar Beyanname ile Beyanı ve Ödemesi
  - Mart 2010 Dönemine Ait Katma Değer Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
  - Ocak- Şubat- Mart 2010 Dönemine Ait Katma Değer Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
  - 2009 Yılına İlişkin Kurumlar Vergisi Beyannamesinin Verilmesi
  - 1–15 Nisan 2010 Dönemine Ait Petrol ve Doğalgaz Ürünlerine İlişkin Özel Tüketim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- 27.04.2010** - 1–15 Nisan 2010 Dönemine Ait Noterlerce Yapılan Makbuz Karşılığı Ödemelere Ait Bildirimlerin Verilmesi ve Ödenmesi
- 30.04.2010** - Mart 2010 Dönemine Ait Haberleşme Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- 2009 Yılına İlişkin Kurumlar Vergisinin Ödemesi
  - SSK (Mart 2010) Sigorta Primlerinin Ödemesi
  - Bağ-Kur Sigortalılarının Nisan 2010 Sigorta Primi ve Sağlık Sigorta Primlerinin Ödemesi
  - Mart 2010 Dönemine Ait Mal ve Hizmet Alımlarına İlişkin Bildirim Formu (Form Ba)
  - Mart 2010 Dönemine Ait Mal ve Hizmet Satışlarına İlişkin Bildirim Formu (Form Bs)

Mart 2010 Kronoloji

- 01 Mart** Danıştay 4/C'ye geçiş için TEKEL işçilerine 30 günlük süre tanıyan Bakanlar Kurulu kararının yürütmesini durdurdu.
- 02 Mart** İşsizlik oranı 2009 yılında bir önceki yıla göre 3 puan artarak yüzde 14 oldu. İşsiz sayısı 3 milyon 471 bin kişiye yükseldi. Genç nüfusta işsizlik yüzde 25'i aştı.
- 03 Mart** TBMM'de referandum süresini 120 günden 60 güne indiren yasa teklifi kabul edildi.
- 04 Mart** ABD Temsilciler Meclisi Dış İlişkiler Komitesi'ndeki Ermeni soykırımı tasarısı 22'ye karşı 23 oyla kabul edildi. Ankara, Washington Büyükelçisi Tan'ı geri çağırdı.
- 05 Mart** Yargıtay Başkanı Gerçekler, yargı reformu taslağına tepki göstererek, "yüksek yargıya yargı dışından üye atanması yargı bağımsızlığıyla bağdaşmaz" dedi.
- 06 Mart** Diyarbakır-Bursaspor futbol maçında Kürtçülüğe yönelik pankartlar açıldı, İstiklal Marşı ıslıklandı, PKK marşı söylendi. Saha taş yağmuruna tutuldu, maç tatil edildi.
- 07 Mart** Irak'ta ikincisi yapılan genel seçimler dolayısıyla düzenlenen bombalı saldırılarda 37 kişi öldü.
- 08 Mart** Elazığ'da 6.0 büyüklüğünde deprem meydana geldi. Kerpiç evler çöktü, 41 kişi öldü.
- 09 Mart** Başbakan Erdoğan, Ermeni tasarısıyla ilgili durum netleşmeden Washington Büyükelçisi Namık Tan'ı geri göndermeyeceklerini söyledi.
- 10 Mart** IMF ile 2 yıldır sürdürülen stand-by görüşmelerine son nokta koyuldu. Başbakan Erdoğan, bazı siyasi dayatmalar nedeniyle anlaşma olmayacağını açıkladı.
- 11 Mart** İsveç parlamentosunda, 1915 olaylarını Ermeni soykırımı olarak tanıyan karar tasarısı onaylandı.
- 12 Mart** Başbakan Yardımcısı Ali Babacan IMF ile anlaşmazlığın nedeninin geleceğe dönük bakış açısından kaynaklandığını söyledi.
- 13 Mart** Forbes'in en zenginler listesinde 28 Türk yer aldı.
- 14 Mart** Dünyaca ünlü karikatürist Turhan Selçuk Nevşehir'de yüzlerce kişinin katıldığı törenle son yolculuğına uğurlandı.
- 15 Mart** Tanıtım bütçesini yüzde 133 artırarak 70 milyon dolara çıkaran THY, Manchester United'a sponsor oldu.
- 16 Mart** MHP lideri Bahçeli, yolsuzluk ve rüşvetle suçlanan MHP'li Adana Büyükşehir Belediye Başkanı Aytaç Durak'ın istifasını istedi.
- 17 Mart** Balyoz tutuklusunu 6 general ve amiral, Hasdal Cezaevi'ne gidenden TBMM İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu üyelerini koğuş kapılarını kapatarak protesto etti.
- 18 Mart** Erzincan Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Büyükkasap, hiç ilgisi yokken ihale yolsuzluğına adının karışmasını gurur meselesi yapıp kendini astı.
- 19 Mart** Kafes eylem planı iddianamesi oy çokluğuyla kabul edildi. 33 sanık içinde ikisi muvazzaf 3 amiral var.
- 20 Mart** İngiliz Havayolu şirketi British Airways'de ücret ve çalışma koşulları ile ilgili taleplerin kabul edilmemesinden dolayı 12 bin çalışan greve gitti. Bin sefer iptal edildi.
- 21 Mart** Nevruz, Diyarbakır'dan İstanbul'a rengarenk bir ortamda kutlandı. Kutlamalarda genelde PKK gösterileri yapıldı ancak olay çıkmadı.
- 22 Mart** Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu ile Anayasa Mahkemesi'nin yapısını değiştiren anayasa paketi kamuoyuna açıklanarak muhalefete sunuldu.
- 23 Mart** Ankara'da 2002'de evinin önünde uğradığı silahlı saldırıda yaşamını yitiren Doç.Dr. Necip Hablemitöğlü suikastı ile ilgili iki kişi gözaltına alındı.
- 24 Mart** ABD Adalet Bakanlığı, Mercedes'in üreticisi Alman Daimler'in, aralarında Türkiye'nin de bulunduğu 22 ülkede rüşvet dağıtmasına ilişkin dava açtı.
- 25 Mart** Yılbaşı gecesi Ankara'da yedi gencin ölümüne neden olan doğal gaz faciasının ardından hazırlanan ilk raporda kusurlu bulunan EGO ve Başkent Doğalgaz'ın yöneticileri, son bilirkişi raporunda kusursuz bulundular.
- 26 Mart** Almanya tarihinin en büyük bağış skandalı olarak kayıtlara geçen Deniz Feneri e.v. davasının ikinci dalgasında soruşturma tamamlandı. Mahkeme iddianameyi kabul etti.
- 27 Mart** Başbakan Erdoğan, Libya'daki Arap Birliği Zirvesi'nde "İsrail'in Kudüs'ü başkent ilan etmesi çılgınlık, insanlık sesini yükseltmeli" dedi.
- 28 Mart** İçişleri Bakanı Beşir Atalay, müfettişlerin talebi üzerine Adana Büyükşehir Belediye Başkanı Aytaç Durak'ı açığa aldı.
- 29 Mart** Moskova metrosunda 40 dakika arayla düzenlenen iki intihar saldırısında 38 kişi öldü, 80 kişi yaralandı.
- 30 Mart** İsviçre'nin Cenevre kentinde bulunan Avrupa Nükleer Araştırma Merkezi'nde (CERN), iki proton ışını rekor hızla ulaştırılarak çarpıştırıldı.
- 31 Mart** 5 hafta önce tutuklanan 34 askerden, 2 amiral, 3 albay, 1 yarbay, 6 muvazzaf subay ile 3 emekli asker delil durumu gözönüne alınarak tahliye edildi.